

VERZONDEN 24 JUL 2019

BESLUIT van GS van Utrecht

DATUM	24 juli 2019	TEAM	Vergunningverlening Natuur en Landschap
ZAAKKENMERK	Z-WNB-RI-REG-2019-0899	REFERENTIE	Servicebureau
NUMMER	81F3E16B	DOORKIESNUMMER	030-2583311
UW BRIEF VAN	17 april 2019	FAX	030-2583139
UW NUMMER		E-MAILADRES	Servicebureau@provincie-utrecht.nl
BIJLAGE(N)	- voorschriften en beperkingen - mitigerende maatregelen	ONDERWERP	Ontheffing herontwikkeling Dorpsstraat 13 te Woudenberg

Besluit van Gedeputeerde Staten van Utrecht op de aanvraag van 17 april 2019 van Ecogroen BV, namens Konst Exploitatie Maatschappij BV, om ontheffing in het kader van artikel 3.8 van de Wet natuurbescherming (hierna: wet).

I. Besluit

Gelet op het bepaalde in de wet, het Beleidskader Wet natuurbescherming en Verordening Natuur en Landschap hebben wij besloten u:

ontheffing te verlenen van de verbodsbepalingen genoemd in artikel 3.5, eerste, tweede en vierde lid, van de wet, voor zover dit betreft het opzettelijk doden, opzettelijk verstoren, en het beschadigen en/of vernielen van voortplantings- of rustplaatsen van de gewone dwergvleermuis voor de periode tussen 1 september 2019 en 1 april 2024.

II. Omschrijving van de aanvraag

Uw aanvraag heeft betrekking op Dorpsstraat 13 te Woudenberg. De herontwikkeling bestaat uit de sloop van de bestaande panden en de nieuwbouw van een supermarkt. U vraagt ontheffing van de verbodsbepalingen genoemd in artikel 3.5 van de wet voor wat betreft de gewone dwergvleermuis (*Pipistrellus pipistrellus*) voor de periode tussen 1 september 2019 en 1 april 2024.

III. Procedure

De aanvraag is afgehandeld overeenkomstig het bepaalde in afdeling 4.1.2 van de Algemene wet bestuursrecht. Op 28 mei 2019 heeft u deze aanvraag aangevuld.

IV. Toetsingskader

De gewone dwergvleermuis is beschermd ingevolge artikel 3.5 van de wet.

V. Toetsing Ruimtelijke Ingreep

Motivering

Gewone dwergvleermuis

De gewone dwergvleermuis is in het plangebied aangetroffen. Er is één zomerverblijfplaats van de gewone dwergvleermuis vastgesteld onder de nokpannen aan de oostelijke gevel van het te slopen pand. Ondanks dat er geen toegang lijkt te zijn tot vorstvrije ruimtes (spouw) wordt een mogelijke winterfunctie niet uitgesloten. Door het uitvoeren van de werkzaamheden kunnen gewone dwergvleermuizen worden verstoord, gedood en wordt een verblijfplaats van de gewone dwergvleermuis beschadigd en vernield.

Om de negatieve effecten van de werkzaamheden op de gewone dwergvleermuis te verzachten stelt u mitigerende maatregelen voor. Om te voorkomen dat er gewone dwergvleermuizen worden gedood door de werkzaamheden worden er tochtgaten gemaakt en pannen gelicht. Zo wordt het microklimaat verstoord, waardoor de vleermuizen gestimuleerd worden om naar andere verblijfplaatsen in hun netwerk uit te wijken. Het ongeschikt maken gebeurt in de minst kwetsbare periode voor de soort (september/oktober) wanneer de vleermuizen zeer mobiel zijn.

Om te voorzien in alternatieve verblijfplaatsen zijn er, in oktober 2018, vier houten kasten opgehangen op circa 100 meter van het plangebied. De kasten worden opgehangen op minimaal drie meter hoogte met een vrije aanvliegruimte en op een geschikte expositie (oostelijk). Deze tijdelijke kasten zijn voldoende om het verlies van de zomerverblijfplaats te mitigeren. Houten kasten zijn echter niet geschikt als winterverblijfplaats. Er zijn geen redelijke alternatieven mogelijk om in deze fase al kasten in te bouwen. De initiatiefnemer heeft geen eigendom in de directe omgeving, en er kan niet gegarandeerd worden dat het inbouwen van kasten in andere panden niet leidt tot de aantasting van bestaande verblijfplaatsen aldaar. Er zijn aantoonbaar voldoende alternatieve verblijfplaatsen in de directe omgeving waar de gewone dwergvleermuis naar uit kan wijken, in de woningen aan de Prins Bernardstraat 1 t/m 7 en 25 t/m 31, en de Dorpsstraat 17 en 19. De voorgestelde maatregelen zijn voldoende. Echter, ondanks het nemen van deze maatregelen kunnen gewone dwergvleermuizen worden verstoord en gedood, en wordt er een vaste verblijfplaats van de gewone dwergvleermuis beschadigd en vernield. Een ontheffing is dan ook aan de orde.

Om te borgen dat de gewone dwergvleermuis ook op de langere termijn voor blijft komen in het plangebied worden er in de nieuwbouw inbouwkasten geplaatst. Op iedere gevel komt één kast om een zo groot mogelijk areaal aan microklimaten aan te bieden. Lokaal zal er dan ook geen effect zijn op de staat van instandhouding van de gewone dwergvleermuis. De gewone dwergvleermuis komt zowel lokaal, regionaal als landelijk veel voor. In bijna alle atlashokken zijn waarnemingen van deze soort bekend. Ondanks dat concrete aantallen en trends onbekend zijn is het aannemelijk dat de gewone dwergvleermuis in een gunstige staat van instandhouding verkeert. Door het nemen van mitigerende maatregelen en de inrichting van het gebied na afloop van de werkzaamheden komt de gunstige staat van instandhouding van de gewone dwergvleermuis niet in het geding door het uitvoeren van de werkzaamheden.

Belang van de aanvraag

U heeft ontheffing aangevraagd op grond van het belang: "Volksgezondheid, de openbare veiligheid of andere dwingende redenen van groot openbaar belang, met inbegrip van redenen van sociale of economische aard en met inbegrip van voor het milieu wezenlijke gunstige effecten". U draagt de volgende onderbouwing aan:

Volksgezondheid

In de bebouwing is asbest aangetroffen. Specifiek gaat het om asbesthoudende golfplaten van één schuur, raamkozijnen en deuren van de woning. Als dergelijke asbesthoudende materialen niet verwijderd worden, zijn er mogelijk actuele risico's van emissie van asbestvezels aanwezig. Voor extra informatie wordt verwezen naar het asbestrapport (van den Brink 2018). Ten behoeve van deze asbestverontreiniging wordt het terrein in 2019 gesaneerd. Daar komt bij dat de huidige bebouwing niet meer voldoet aan de huidige duurzaamheids- en milieueisen en daardoor een ongunstig leef- en woonklimaat kent.

Openbare veiligheid

In de toekomst heeft opdrachtgever het voornemen om het terrein her in te richten tot een supermarkt. Momenteel is het risico op vandalisme door leegstand van de gebouwen erg groot. Leegstaande bebouwing trekt hangeugd en vandalisme aan, wat vernielingen en mogelijk brandstichting tot gevolg heeft. Om vandalisme te voorkomen is het van belang dat de panden zo spoedig mogelijk verwijderd worden. Door de voorgenomen plannen vindt naast asbestsanering een verbetering van de veiligheid plaats. Hierdoor nemen gezondheidsrisico's af en dient het project het belang van de volksgezondheid en openbare veiligheid.

Structuurvisie Gemeente Woudenberg

De Gemeente Woudenberg heeft in haar structuurvisie (Gemeente Woudenberg, 2013) aangegeven om binnen de gemeente de winkelstructuur in het centrum van Woudenberg te versterken.

Woudenberg zet in op het verbinden, combineren en vernieuwen van ruimtelijke sectoren als wonen en centrumvoorzieningen in de kern, werken en horeca op bedrijventerrein en landbouw, natuur en landgoederen. Eén van de ambities is het omvormen van het huidige centrum tot aantrekkelijk boodschappen-, winkel- en verblijfplaatsgebied voor bewoners en recreanten. Mede daarom is het plangebied (Dorpstraat 13) opgenomen tot één van de ontwikkellocaties waar initiatieven mogelijk worden gemaakt om dit te realiseren. Voorliggend project draagt bij aan de structuurvisie van de Gemeente Woudenberg.

Het belang openbare veiligheid is onvoldoende onderbouwd. Illegale handelingen door derden kunnen geen onderbouwing van dit belang vormen, daar deze niet tijd- en plaatsgebonden zijn en op andere manieren voorkomen kunnen worden.

Gelet op de naar voren gebrachte omstandigheden zijn wij van oordeel dat het belang op de punten van de volksgezondheid en de dwingende redenen van groot openbaar belang wel voldoende onderbouwd zijn om de negatieve effecten op de gewone dwergvleermuis te rechtvaardigen.

Alternatievenafweging

Locatie

Alternatieve locaties ontbreken, omdat het uitvoeren van de sloopwerkzaamheden locatiegebonden is en niet op een andere plek kan worden uitgevoerd. Daar komt bij dat de aangetroffen asbestverontreiniging locatiegebonden is.

Werkwijze

Een alternatieve werkwijze is niet aan de orde. Voor vleermuizen en overige broedvogels worden alle nodige en mogelijke voorzorgsmaatregelen genomen om schade tijdens de uitvoering van de werkzaamheden tot een minimum te beperken.

Planning

Een alternatieve planning is niet noodzakelijk. De planning is volledig aangepast aan de functies die het plangebied heeft voor gewone dwergvleermuis en eventueel aanwezige broedvogels. De werkzaamheden vinden plaats in de ecologisch meest gunstige periode. Het hanteren van een andere planning heeft voor aanwezige vleermuizen geen voordelen.

Inrichting

Alternatieve inrichtingsplannen zijn geen optie. Er zijn geen mogelijkheden om op de huidige locatie een supermarkt te realiseren die geen (tijdelijke) verstoring teweegbrengen. Door in de nieuwbouw voldoende alternatieven aan te bieden is de inrichting gunstig voor de gewone dwergvleermuis.

Gezien het bovenstaande zijn er geen redelijke alternatieven mogelijk die zouden leiden tot een kwalitatief gelijkwaardig resultaat. De alternatievenafweging is hiermee dan ook voldoende onderbouwd.

VI. Conclusie

Gelet op het voorgaande verlenen wij u ontheffing als bedoeld in artikel 3.8, eerste lid, van de wet. Aan deze ontheffing zijn voorschriften verbonden, deze treft u aan in de bijlage bij dit besluit.

VII. Bezwaar

U kunt binnen zes weken na de dag waarop deze beschikking op de voorgeschreven wijze is bekendgemaakt een bezwaarschrift bij Gedeputeerde Staten van Utrecht indienen:

- Digitaal: gebruikt u hiervoor het formulier "Bezwaar tegen beslissing provinciaal bestuur met DigiD". Uw DigiD geldt als ondertekening. U vindt het formulier via: www.provincie-utrecht.nl onder loket / klacht, bezwaar of melding doorgeven / bezwaar tegen beslissing provincie;
- Schriftelijk: t.a.v. de secretaris van de Awb- adviescommissie van PS en GS, postbus 80300, 3508 TH Utrecht.

Het bezwaarschrift moet in ieder geval bevatten:

- uw naam en adres;
- de datum;
- een omschrijving van het besluit waartegen het bezwaar is gericht (indien mogelijk, onder vermelding van het besluitnummer);
- de reden van bezwaar;
- ondertekening.

Aan de behandeling van een bezwaarschrift zijn voor de indiener geen kosten verbonden.

Overigens schort het indienen van een bezwaarschrift de werking van het besluit niet op.

Als u niet kunt wachten op de normale behandeling van uw bezwaarschrift, hebt u de mogelijkheid om een voorlopige voorziening aan te vragen bij de rechtbank. U moet op dat moment ook al een bezwaarschrift hebben ingediend. Het verzoek om een voorlopige voorziening richt u aan de voorzieningenrechter van de Rechtbank Midden-Nederland, Sector bestuursrecht, postbus 16005, 3500 DA Utrecht.

VIII. Inwerkingtreding

Dit besluit treedt in werking op het moment van bekendmaking door uitreiking of verzending aan de aanvrager. Van het besluit wordt mededeling gedaan op de website www.officielebekendmakingen.nl

IX. Overleg en informatie

Er kan tevens vergunning of ontheffing nodig zijn op grond van andere wetten of verordeningen. Wij adviseren u zo nodig contact op te nemen met uw gemeente en/of milieudienst, als u dit nog niet heeft gedaan.

Als u vragen heeft over de procedure en de inhoud, kunt u contact opnemen met ons Servicebureau via servicebureau@provincie-utrecht.nl, of op telefoonnummer 030-2583311.

Voor meer informatie verwijzen wij u naar onze website www.provincie-utrecht.nl.

X. Verzending

Dit besluit wordt verzonden aan de aanvrager van de ontheffing. Een afschrift van deze ontheffing wordt verzonden aan:

- RUD Utrecht, Postbus 85242, 3508 AE Utrecht.

Hoogachtend,
Gedeputeerde Staten van Utrecht,
namens hen,

~~Mevr. mr. S.L. Munsel~~
Teamleider Vergunningverlening Natuur en Landschap
Domein Leefomgeving

ONTHEFFING

Naar aanleiding van het verzoek van Ecogroen BV op 17 april 2019, namens Konst Exploitatie Maatschappij B.V. en de aanvulling hierop van 18 mei 2019, gelet op artikel 3.8 van de Wet natuurbescherming,

Verlenen Gedeputeerde Staten van provincie Utrecht hierbij aan:
Naam: Konst Exploitatie Maatschappij B.V.
Adres: Frieswijkstraat 70
Postcode en woonplaats: 3862 BM Nijkerk

Ontheffing 81F3E16B voor het tijdvak tussen 1 september 2019 en 1 april 2024

Van de verbodsbepalingen genoemd in artikel 3.5, eerste, tweede en vierde lid, van de Wet natuurbescherming, voor zover dit betreft het opzettelijk doden, opzettelijk verstoren, en het beschadigen en vernielen van verblijfplaatsen van de gewone dwergvleermuis (*Pipistrellus pipistrellus*). Het gebied waarvoor de ontheffing geldt, betreft Dorpsstraat 13 te Woudenberg.

Aan deze ontheffing zijn de volgende voorschriften verbonden:

Algemene voorschriften

1. De ontheffing wordt slechts voor de hierboven genoemde soorten en beschreven verboden handelingen verleend.
2. Deze ontheffing geldt alleen voor de werkzaamheden die conform de aanvraag worden uitgevoerd, voor zover in deze ontheffing zelf niet anders is aangegeven.
3. De ontheffinghouder dient onverwijld contact op te nemen met het Servicebureau van de provincie Utrecht, Archimedeslaan 6, postbus 80300, 3508 TH te Utrecht of via servicebureau@provincie-utrecht.nl indien bij het uitvoeren van de werkzaamheden van het project andere beschermde soorten dan de genoemde worden aangetroffen of andere handelingen als bedoeld in voorschrift 1 noodzakelijk zijn.
4. Deze ontheffing kan uitsluitend gebruikt worden door (medewerkers van) de ontheffinghouder of haar rechtsopvolgers of in opdracht van de ontheffinghouder handelende (rechts-)personen. De ontheffinghouder of haar rechtsopvolgers blijven daarbij verantwoordelijk en aansprakelijk voor de juiste naleving van deze ontheffing.
5. Tijdens de uitvoering van de werkzaamheden dient een afschrift van deze ontheffing en de bijbehorende brief op de locatie van de werkzaamheden aanwezig te zijn en op verzoek te worden getoond aan de daartoe bevoegde toezichthouders of opsporingsambtenaren.
6. De ontheffinghouder dient een ecologisch werkprotocol op te stellen met daarin minstens de voorschriften uit deze ontheffing. Het werkprotocol dient (aanvullend) de volgende aspecten te omschrijven:
 - a. Omschrijving van het plangebied, inclusief kaart;
 - b. Activiteiten/werkzaamheden die uitgevoerd worden (inclusief planning);
 - c. Maatregelen die getroffen zijn/worden (locatie op kaart en datum/tijd);
 - d. Wie is de begeleidende ecoloog (inclusief contactgegevens);
 - e. Welke activiteiten zijn/worden door de ecoloog begeleid;
 - f. Hoe er wordt/is omgegaan met onverwachte (beschermde) soorten binnen het plangebied.
7. De ontheffinghouder dient, twee weken voorafgaand aan de datum waarop de werkzaamheden zullen aanvangen, het meldingsformulier 'aanvang werkzaamheden' volledig in te vullen op <https://rudutrecht.formulierenserver.nl/startwerkzaamhedenwnb>. Bij de melding dient het werkprotocol zoals omschreven in voorschrift 6 bijgevoegd te zijn.
8. Tijdens de werkzaamheden dient een logboek te worden bijgehouden. In het logboek dienen gemaakte ecologische keuzes vastgelegd te worden zoals goedkeuring / vrijgeven door een ecoloog, afwijkingen van het ecologisch werkprotocol en gekozen mitigerende maatregelen en de locatie daarvan. In het logboek worden in ieder geval de relevante resultaten van de uitgevoerde handelingen, omschreven in voorschrift 10, geregistreerd.
9. Na afronding van de werkzaamheden dient u het meldingsformulier 'einde werkzaamheden' volledig in te vullen op <https://rudutrecht.formulierenserver.nl/eindwerkzaamhedenwnb>. Het logboek zoals omschreven bij voorschrift 8 dient bijgevoegd te worden.

Specifieke voorschriften

10. De maatregelen, genoemd op pagina's 16 en 17 en bijlage 4 van het bij de aanvraag gevoegde activiteitenplan dienen te worden opgevolgd (bijlage 2 bij deze aanvraag).
11. De werkzaamheden en bovengenoemde voorschriften dienen te worden uitgevoerd onder begeleiding van een deskundige op het gebied van de soorten waarvoor ontheffing is verleend. Deze dient in ieder geval bij de start van de werkzaamheden aanwezig te zijn op de planlocatie.
12. Deze ontheffing kan worden ingetrokken, indien blijkt dat de ontheffinghouder zich niet houdt aan de voorschriften.
13. Aanspreekpunt in het kader van deze ontheffing en de daaruit voortvloeiende voorschriften is het Servicebureau van de provincie Utrecht, Archimedeslaan 6, postbus 80300, 3508 TH te Utrecht of via servicebureau@provincie-utrecht.nl.

Bijlage 2: mitigerende maatregelen

6.1 Maatregelen

6.1.1 Algemeen

- Er wordt een ecologisch werkprotocol opgesteld waarin alle te nemen maatregelen worden vastgelegd. Dit ecologisch werkprotocol is op de locatie aanwezig en onder alle betrokken partijen bekend. Werkzaamheden worden aantoonbaar conform dit protocol uitgevoerd;
- Door de ecologisch toezichthouder wordt een ecologisch logboek bijgehouden. Hierin worden maatregelen vastgelegd, bedoelt om schade aan beschermde soorten te voorkomen. Daarbij wordt omschreven welke soort betrokken was en welke maatregelen zijn genomen op welke datum en locatie. Op deze manier kan in geval van handhaving eenvoudig worden aangetoond dat er zorgvuldig gewerkt wordt;
- De werkzaamheden worden begeleid door een gekwalificeerde ecologisch toezichthouder met kennis op het gebied van vleermuizen;
- Afwijking van het protocol is alleen mogelijk na overleg met de ecologisch toezichthouder;
- In de periode maart tot oktober kunnen (algemene) broedvogels verwacht worden. In deze periode dient door of in opdracht van de ecologisch toezichthouder voorafgaand aan de sloopwerkzaamheden een veldcontrole te worden uitgevoerd om na te gaan of en waar zich nestelende en/of broedende vogels ophouden;
- Voorafgaand aan de sloop dient de woning op aanwijzing van de toezichthouder ongeschikt te worden gemaakt voor vleermuizen (zie paragraaf 6.1.3);
- Bij het onverwacht aantreffen van strikt beschermde soorten - vooral vleermuizen en nesten van broedvogels - worden de betreffende werkzaamheden direct gestaakt en wordt direct contact gezocht met de ecologisch toezichthouder (of uitvoerder). Vervolgens wordt in overleg bepaald hoe de werkzaamheden op een zorgvuldige wijze binnen de kaders van de Wet natuurbescherming kunnen worden uitgevoerd.

6.1.2 Fasering qua tijd

- De sloopwerkzaamheden worden uitgevoerd in het najaar van 2019: binnen de actieve periode van vleermuizen. De actieve periode van vleermuizen loopt globaal van april tot november. Door te werken buiten de winterrustperiode van vleermuizen wordt schade in de meest kwetsbare periode van vleermuizen voorkomen. Daarnaast zijn vleermuizen in de (actieve) periode dat ze gebruik maken van zomer- en paarverblijfplaatsen erg mobiel en flexibel (BU12, 2017b). Met name gewone dwergvleermuis staat bekend om zijn flexibiliteit. Door te werken in de actieve periode van vleermuizen worden schadelijke werkzaamheden tot een minimum beperkt. Door bebouwing voorafgaand aan de werkzaamheden ongeschikt te maken voor vleermuizen, zullen nog aanwe-

zige vleermuizen vertrekken. Het exacte moment van ongeschikt maken hangt af van de weersomstandigheden). De ecologisch toezichthouder bepaalt of werken in de betreffende periode mogelijk is of welke andere periode mogelijkheden biedt. Op deze manier wordt schade aan overwinterende vleermuizen voorkomen.

6.1.3 Ongeschikt maken van de woning

- De woning wordt gestript door het handmatig en voorzichtig verwijderen/openen van met name stroken gevelpannen, nokpannen, pannen langs de dakvoet, spouwlaten, kozijnen en gevelpanelen;
- In de aanwezige spouwmuren worden tochtgaten gemaakt in het metselwerk: vier gaten per kopgevel en zes gaten per langgevel. De gaten zijn ongeveer zo groot als negen bakstenen;
- Bij het aantreffen, zien of horen van vleermuizen (schrille piepgeulden) wordt op die locatie het ongeschikt maken direct gestaakt. Ook als vleermuizen onverhoopt uitvliegen bij daglicht moet meteen worden gestopt en dient de ecologisch toezichthouder onmiddellijk te worden ingelicht;
- De bovenstaande werkwijze van ongeschikt maken vindt tenminste één week vóór de daadwerkelijk sloop plaats;
- Bij het afdichten van gaten (bijvoorbeeld om asbestverspreiding te voorkomen) is het niet toegestaan om PUR-schuim te gebruiken. PUR is zeer schadelijk voor vleermuizen. Als alternatief dient rugvulling (stucadoorsschuim) te worden gebruikt;
- Voorafgaand aan de daadwerkelijke sloop wordt bij optimale weersomstandigheden (avondtemperatuur boven 12 graden) een avondcontrole met vleermuisdetector uitgevoerd om vast te stellen of er geen vleermuizen meer in de woning aanwezig zijn. Worden vleermuizen aangetroffen dan dienen extra tochtgaten gemaakt te worden, gevolgd door een tweede controle, totdat de dieren uit eigen beweging zijn vertrokken.

6.1.4 Aanbrengen vervangende voorzieningen

- In oktober 2018 zijn vier tijdelijke houtbetonnen vleermuiskasten (type A; CHAMBORD) aangebracht aan de supermarkt ten zuidoosten van het plangebied, op circa 100 meter afstand van het plangebied;
- Ter vervanging van de zomerverblijfplaats van gewone dwergvleermuis wordt de toekomstige supermarkt geschikt gemaakt voor vleermuizen door vier inbouwkasten (type: SCHWEGLER 2FR of een vergelijkbaar type) aan de oostgevel in te brengen (zie bijlage 5). Per gevel wordt één inbouwkast geplaatst om te zorgen voor maximale variatie in microklimaat en meer keuzemogelijkheid voor vleermuizen te bieden. De ingebouwde kasten kunnen dienen als (alternatieve) zomer-, paar- en overwinteringsverblijfplaats voor gewone dwergvleermuis. In bijlage 4 is beschreven hoe deze vervangende voorzieningen worden gerealiseerd.

6.2 Locatie maatregelen

De vier tijdelijke vleermuiskasten zijn reeds aangebracht aan de supermarkt ten zuidoosten van het plangebied. In bijlage 3 zijn de locaties met de tijdelijke vleermuiskasten weergegeven.

6.3 Effectiviteit maatregelen

De maatregelen worden voor gewone dwergvleermuis effectief geacht omdat deze conform het kennisdocument van gewone dwergvleermuis worden uitgevoerd (BU12, 2017b).

Vervangende voorzieningen vleermuizen

Algemeen

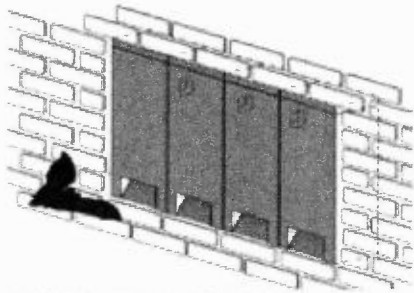
Voor vleermuizen geldt dat:

- Verlies van verblijfplaatsen van vleermuizen wordt met de factor vier gecompenseerd. In het geval van kleine verblijfplaatsen kan daarnaast ook gekozen worden om opties voor kraam- en winterverblijfplaatsen toe te passen. In dat geval volstaat een lager aantal voorzieningen. Opgave per kleine verblijfplaats:
 - Kleine gevelbetimmering aan twee kopgevels;
 - Inmettelen van vier kleine inbouwvleermuiskasten in één of meerdere kopgevels;
 - Opnieuw opmettelen kopgevel (bovenverdieping van één kopgevel);
 - Plaatsen keramische kasten (twee in één of twee kopgevels);
 - Opmettelen van een nieuwe muur voor de bestaande muur (één kopgevel);
 - Grote gevelbetimmering aan één kopgevel;
 - Aanbrengen buitengevelisolatie op één kopgevel.
- Het aanbrengen van vervangende verblijfplaatsen vindt bij voorkeur plaats op dezelfde plek. In volgorde van geschiktheid:
 1. Kopgevel van de betreffende woning;
 2. Andere kopgevel van de woning of tegenoverliggende kopgevel van ander blok met woningen;
 3. Kopgevels van omringende woningen (binnen 200 meter) van de verblijfplaats;
- Invliegopeningen naar vervangende verblijfplaatsen dienen op minimaal drie meter hoogte aangebracht te worden;
- Invliegopeningen van vervangende verblijfplaatsen voor gewone en ruige dwergvleermuis hebben een afmeting van 1,5-2,5 centimeter bij minimaal 4 centimeter. Voor laatvlieger en gewone grootoorvleermuis hebben de invliegopeningen een afmeting van 2,5 bij 3,5 centimeter bij minimaal 4 centimeter;
- Wanneer plaatvormig isolatiemateriaal wordt toegepast, wordt dit materiaal opgeruwd of voorzien van kippen gaas. Op deze wijze ontstaan geschikte hangplekken voor vleermuizen.

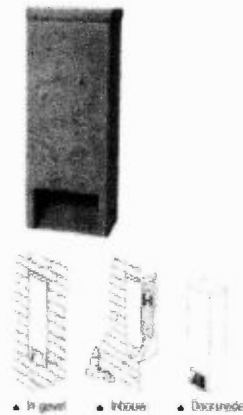
Gekozen optie:

Aanbrengen kleine inbouwkasten (diverse soorten en type verblijfplaatsen)

Het aanbrengen van kleine inbouwkasten (type Schwegler 2FR) in de kopgevels is eveneens een optie voor kleine verblijfplaatsen van vleermuizen (zie figuur B4.2). De inbouwkasten kunnen verzonken aangebracht worden in de muur of zichtbaar in de buitengevel (type 2FR kan ook geschakeld worden aangebracht). De 2 FR bevat aan de zijanten een toegangsmogelijkheid waardoor meerdere elementen aan elkaar gekoppeld kunnen worden (zie figuur B4.3). De kasten worden hoog geplaatst in de bebouwing. Vooral de zuid- en westgevels zijn geschikt, vanwege de warmte van de middag- en avondzon. Enige variatie tussen de windrichtingen van gevels waar kleine inbouwkasten in worden aangebracht, is overigens wel gewenst. Verschillende windrichtingen geven ook verschillende microklimaten, die meer keuzemogelijkheden voor vleermuizen bieden.

Figuur B4.3: Voorbeeld geschakelde kasten

Figuur B4.2: Voorbeeld kleine inbouwkast